

Normenlijst hygiënerichtlijn voor de ambulancezorg

1 Toelichting

In dit document vindt u een opsomming van alle normen uit de hygiënerichtlijn voor de ambulancezorg. De paragraafnummering komt overeen met de nummering in de richtlijn. U kunt deze normenlijst gebruiken om een checklist te maken die past bij uw situatie. Let wel, de normen dienen inhoudelijk hetzelfde te blijven om te voldoen aan de hygiënerichtlijn. Als normen niet van toepassing zijn, dan kunt u dat in de lijst aangeven door bijvoorbeeld 'n.v.t.' als optie toe te voegen. Wanneer geen normen zijn opgenomen in de paragraaf dan staat achter de paragraaftitel: "Geen normen van toepassing".

2 Algemene hygiëne

2.1 Persoonlijke hygiëne van medewerkers

Persoonlijke verzorging

- Draag **geen** hand- en polssieraden of braces, zoals (trouw)ringen, armbanden en polshorloges.
- Knip nagels kort (maximaal 2 mm wit) en draag **geen** nagellak of (gel)kunstnagels.
- Dek open wondjes aan de handen of zichtbare plekken af met een waterafstotende pleister.
- Draag uw haren kort, in een paardenstaart, opgestoken of in een schone, strakke hoofddoek.
- Heeft u een baard of snor? Houd deze dan kort en schoon.
- Gebruik alleen papieren zakdoekjes en gooi deze na eenmalig gebruik weg.
- Eet en drink niet in het patiëntgedeelte van de ambulance.

Handhygiëne

- Zijn uw handen niet zichtbaar vuil? Desinfecteer uw handen.
- Zijn uw handen zichtbaar vuil? Was ze met water en zeep.
- Was of desinfecteer uw handen volgens de stappen in bijlage 2.

- Pas handhygiëne toe:
  - voordat u begint met werken en na pauzes;
  - na een toiletbezoek;
  - voor en na contact met voedsel;
  - na niezen of het snuiten van de neus;
  - na het uittrekken van handschoenen;
  - na reinigingswerkzaamheden.
- Pas daarnaast ook handhygiëne toe op de volgende momenten bij het uitvoeren van handelingen bij patiënten^{1 2}
  - voor contact met de patiënt;
  - voor schone of steriele handelingen, zoals wondverzorging of het inbrengen van een katheter;
  - na contact met lichaamsvloeistoffen zoals bloed, speeksel, braaksel, urine, ontlasting, wondvocht of sperma;
  - na contact met de patiënt;
  - na het aanraken van de omgeving van de patiënt.
- Plaats een vaste dispenser met een verwisselbare flacon voor het handdesinfecterende middel in de ambulance.
- Gebruik alleen handdesinfecterende middelen die zijn toegelaten door het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb). Zie paragraaf 3.4.

Werkkleding

- Trek dagelijks schone werkkleding aan. Trek ook zo snel mogelijk schone werkkleding aan als de kleding zichtbaar vervuild is.
- Trek uw werkkleding aan en uit op de ambulancepost. Ga niet in uw werkkleding naar huis en neem uw werkkleding niet mee naar huis.
- De werkgever is verantwoordelijk voor het wassen en het onderhoud van de werkkleding. Maak daarom afspraken met de werkgever hierover.
- Draag schoeisel dat goed te reinigen is. Reinig de schoenen bij zichtbare verontreiniging zo snel mogelijk.

Persoonlijke beschermingsmiddelen

- Zorg als ambulancedienst dat er altijd voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen beschikbaar zijn voor de ambulancemedewerkers.
- Leg ambulancemedewerkers uit hoe zij de beschermingsmiddelen moeten gebruiken.

¹ Deze momenten zijn gebaseerd op het advies 'My five moments for hand hygiene' van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), zoals opgenomen in de 'WHO Guidelines on Hand Hygiene in Health Care'.

² Als u uw handen net voor het contact met een patiënt al gewassen of gedesinfecteerd heeft, omdat u bijvoorbeeld net van een andere patiënt afkomt, dan hoeft dat niet opnieuw te gebeuren. Het wassen of **desinfecteren** van de handen na patiënt 1 en voor patiënt 2 vallen dan samen.

- Zorg dat ambulancemedewerkers de beschikking hebben over schriftelijke instructies met betrekking tot de juiste omgang met persoonlijke beschermingsmiddelen.
- Zorg dat ambulancemedewerkers periodiek worden getraind op de juiste omgang van persoonlijke beschermingsmiddelen.
- Bij het vervoer van patiënten met (verdenking op) virale hemorragische koorts, worden specifieke kennis en vaardigheden geëist van de ambulancemedewerker, met name wat betreft de omgang met persoonlijke beschermingsmiddelen. Zorg dat binnen de organisatie personeel wordt getraind in het vervoer van deze patiënten.

Handschoenen

- Draag handschoenen wanneer uw handen in aanraking kunnen komen met lichaamsvloeistoffen, slijmvliezen of de niet-intacte huid.
- Gebruik in bovenstaande gevallen alleen handschoenen:
  - die gemaakt zijn van poedervrije latex of nitril;
  - die voldoen aan de NEN normen EN 420 + A1, EN 455-1, 2, 3, 4 en EN 374-1, 2. Deze normen moeten op de verpakking zichtbaar zijn;
  - uit een verpakking waarop een CE-markering staat (zie afbeelding);

- uit een verpakking waarop de naam en het adres van de producent staan; als dit geen adres binnen de EU is, moeten ook de naam en het adres van de EU-vertegenwoordiger vermeld zijn.
- Heeft u een latexallergie type I of vermoedt u dat u allergisch bent? Gebruik dan nitril. Raadpleeg bij twijfel uw arts. *Let op: ook patiënten kunnen een latex allergie hebben. Let hierop bij uw keuze handschoenen.*
- Raak zo min mogelijk deurknoppen, telefoons en andere apparaten en materialen aan wanneer u handschoenen draagt.
- Gebruik handschoenen eenmalig. Trek handschoenen na gebruik direct uit, gooi ze weg en pas direct handhygiëne toe.
- Vervang handschoenen direct bij beschadiging of zichtbare vervuiling.

Aanvullende beschermende kleding

- Draag aanvullende beschermende kleding bij contact en vervoer van patiënten bij wie strikte isolatie moet worden toegepast (zie paragraaf 5.4).

- Trek de beschermende kleding direct na het verlaten of afleveren van de patiënt uit. Heeft u een patiënt afgeleverd, laat de beschermende kleding dan in de instelling achter volgens de richtlijn die in die instelling geldt.

Mondneusmaskers, eventueel met beschermende bril of spatscherm

- Draag een chirurgisch mondneusmasker en een beschermende bril, of een chirurgisch mondneusmasker met spatscherm, bij handelingen waarbij er een kans bestaat dat lichaamsvloeistoffen in het gezicht spatten.
- Draag een ademhalingsbeschermingsmasker met filterklasse FFP2 wanneer er kans is op besmetting met ziekteverwekkers die zich via de lucht of druppels verspreiden.
- Zorg dat een masker goed op uw gezicht aansluit. Druk de neusklem stevig vast rondom uw neus.
- Gooi mondneusmaskers, beschermende brillen en spatschermen direct na gebruik bij de patiënt weg in de daarvoor bestemde afvalbakken.

2.2 Afvalverwerking

- Leeg afval Emmers op de ambulance minstens één keer per dienst en in ieder geval aan het einde van de dienst. Sluit de zakken goed en bewaar ze in gesloten afvalcontainers. Stal deze containers niet in een ruimte waar ook schone materialen staan opgeslagen.
- Houd de opslagplaats schoon. Plaats geen afval naast afvalcontainers. Zorg dat het afval tijdig wordt opgehaald.
- Gebruik afval Emmers met een handsfree bediening zodat handcontact met de (vuile) deksel wordt vermeden.

2.3 Omgang met afval met een infectierisico

- Gebruik – indien beschikbaar – veilige naaldsystemen.
- Zet hoesjes **nooit** terug op de naald.
- Gooi naalden, andere scherpe wegwerpinstrumenten die de huid of slijmvlies doorboren en overig afval met een infectierisico direct na gebruik in een naaldcontainer. Gooi dit afval **nooit** in een gewone afval Emmer.

- Gebruik alleen naaldcontainers met:
  - het UN-keurmerk (zie afbeelding)

- het juiste UN-nummer.
- een biohazardteken (zie afbeelding).

N.B. bij het in gebruik nemen van de naaldcontainer moet het UN-keurmerk er al op staan; het UN-nummer en het biohazardteken mogen er later op aangebracht worden (bijvoorbeeld met stickers). Dit moet wel gebeuren voordat de volle naaldcontainer voor vervoer wordt aangeboden.

- Zorg dat tijdens het prikken of snijden een naaldcontainer binnen handbereik staat.
- Zorg dat het deksel van de naaldcontainer goed vast zit. *Het deksel zit stevig vast wanneer u bij het aandrukken van het deksel bij alle aanhechtpunten een duidelijke klik heeft gehoord. Er zit dan geen speling meer in het deksel.*
- Vervang naaldcontainers wanneer ze tot de vullijn vol zitten. Sluit het deksel van de vulopening en lever de volle naaldcontainer in volgens het protocol van uw organisatie. Zet direct een nieuwe naaldcontainer neer.

2.4 Wasgoed

- Houd schone was gescheiden van vuile was. Sla het niet in dezelfde ruimte op. Bescherm schone was tegen vocht, vuil en ongewenste dieren.
- Draag handschoenen bij het sorteren van de vuile was en verzamel en verplaats vuile was in een gesloten wasmand of zak. Gebruik alleen schone, vochtwerende en afsluitbare waszakken die gemaakt zijn van een stevig (wegwerp)materiaal.
- Reinigt uw locatie de vuile was zelf? Let dan op de volgende regels:
  - Was vuil wasgoed dagelijks.
  - Was volgens wasvoorschrift. Gebruik geen verkorte wasprogramma's.
  - Was met bloed bevuild linnengoed op 60 °C (of minimaal 40 °C en droog het wasgoed in een droogtrommel).

- Doet een extern bedrijf uw was?
  - Controleer of deze wasserij aan de eisen voldoet van CERTEX.
  - Maak duidelijke afspraken over het af- en aanleveren van wasgoed.

3 Reinigen, desinfecteren en steriliseren

3.1 Algemene voorschriften

- Biocide alleen gebruiken op indicatie, volgens wettelijk gebruiksvoorschrift en tegen de juiste micro-organismen.
- Denk aan: reinigen vóór desinfecteren, juiste inwerktijd, gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen.
- Het materiaal moet bestand zijn tegen het reinigings- en desinfectiemiddel.

3.2 Regels en -technieken bij reinigen

- Geef iedereen die reinigingswerk uitvoert, instructie over de manier van reinigen en de middelen die ze hiervoor moeten gebruiken.
- Reinig eerst 'droog' (afstoffen, stofzuigen) en daarna 'nat' (vochtig doekje, stomen, dweilen).
- Reinig van 'schoon' naar 'vuil' en van 'hoog' naar 'laag'.
- Gebruik in helikopters alleen klamvochtige doeken.
- Gebruik alleen middelen die ook daadwerkelijk als schoonmaakmiddel worden verkocht, zoals een allesreiniger. Gebruik de middelen volgens de instructies op de verpakking.
- Draag handschoenen bij het reinigen van voorwerpen of oppervlakken waar lichaamsvloeistoffen op (kunnen) zitten. Kan uw kleding tijdens het reinigen in contact komen met lichaamsvloeistoffen? Draag dan ook een wegwerpschort. Gooi de handschoenen en het schort weg na het reinigen.

3.3 Omgaan met schoonmaakmaterialen

- Gebruik voor de helikopters alleen schoonmaakmiddelen die door een helikopteroperator zijn goedgekeurd. Spoel **niet** na met water maar gebruik hiervoor klamvochtige doeken.

- Gebruik per reinigingsbeurt schone materialen.
- Vervang schoonmaakmaterialen en sopwater tijdens het reinigen als deze zichtbaar vuil zijn.
- Gebruik geen sponzen of zemen voor het interieur. *In sponzen en zemen blijven altijd vocht en grote aantallen micro-organismen achter*
- Vul sproeiflacons met een oplossing van een schoonmaakmiddel in water en gebruik dit om kleine oppervlakken te reinigen. Leeg de sproeiflacons dagelijks en zet ze droog weg.
- Was schoonmaakmaterialen zoals moppen en doeken na gebruik op 60 °C. Laat ze daarna drogen, aan de lucht of in een wasdroger. Of gebruik wegwerpmaterialen en gooi deze direct na gebruik weg.
- Reinig schoonmaakmaterialen die niet in de wasmachine kunnen en niet weggegooid worden, zoals emmers en trekkers, na gebruik en spoel ze af met water. Maak de materialen daarna handmatig droog, laat ze drogen op een schone ondergrond of hang ze op om te drogen (trekkers). Laat natte schoonmaakmaterialen na gebruik nooit in emmers achter, om te voorkomen dat ziekteverwekkers uitgroeien.
- Zijn de schoonmaakmaterialen die handmatig worden gereinigd, gebruikt bij het opruimen van bloed of andere lichaamsvloeistoffen? Dan moeten ze nadat ze zijn gereinigd ook worden gedesinfecteerd (zie paragraaf 3.4).
- Berg schoonmaakmaterialen op in een speciaal daarvoor bestemde opslagruimte.

3.4 Reinigingsschema's gebruiken

- Werk volgens een reinigingsschema. Beschrijf hierin hoe vaak elk onderdeel gereinigd moet worden en op welke manier. Voorbeelden van reinigingsschema's kunt u vinden in bijlage 1.

3.5 Desinfecteren

- Let op:** desinfecteer alleen als er éérs is gereinigd. Desinfecterende middelen werken onvoldoende als iets nog vuil of stoffig is. De middelen maken dan geen contact met het oppervlak en ze worden mogelijk onwerkzaam bij vervuiling (bijvoorbeeld door eiwitten).
- Desinfecteer een oppervlak of voorwerp als er bloed of een andere lichaamsvloeistof op zit. Dit geldt ook als het bloed er al lang op zit; ook in oud bloed kunnen ziekteverwekkers overleven.

- Desinfectie is ook nodig bij een patiënt met een (vermoedelijke) infectieziekte. Handel conform de LCI-richtlijnen.
- Draag bij het desinfecteren altijd wegwerphandschoenen en was de handen na afloop met water en zeep. Draag ook een beschermend schort als uw kleding vervuild kan raken met bloed of een andere lichaamsvloeistof.
- Indien de fabrikant van een bepaald materiaal of (medisch) hulpmiddel een specifiek desinfecterend middel heeft voorgeschreven, desinfecteer het dan alleen met dit middel. Gebruik het specifieke desinfecterend middel nergens anders voor. Dit bent u verplicht op grond van de Wet op de medische hulpmiddelen.
- Desinfectiemiddelen voor specifieke medische hulpmiddelen zijn voorzien van een CE-markering. Controleer dat uw middel deze markering heeft.
- Gebruik alleen een desinfecterend middel dat door het Ctgb is toegestaan (zie bijlage 6). Controleer in het actueel gebruiksvoorschrift dat het middel:
  - geschikt is voor het 'materiaal' dat u wilt desinfecteren (bijvoorbeeld handen, harde oppervlakken, etc.); en
  - effectief is tegen de micro-organismen die u wilt doden.

Wilt u een oppervlak desinfecteren dat is verontreinigd met bloed of een andere lichaamsvloeistof? Zorg dan dat uw middel effectief is tegen virussen. Desinfecteert u vanwege een (uitbraak van een) infectieziekte? Bespreek dan met een arts of deskundige infectiepreventie of uw desinfectiemiddel geschikt is tegen de (mogelijke) ziekteverwekker
- In helikopters: gebruik alleen desinfecterende middelen die zijn toegestaan door zowel het Ctgb als de helikopteroperator.
- Gebruik desinfecterende middelen altijd volgens de gebruiksaanwijzing.

3.6 Steriliseren

- Sterilisatie vindt plaats conform de afspraken die gemaakt zijn met het ziekenhuis of het bevoegd professioneel bedrijf.
- Sla steriele materialen stofvrij en droog op, op zo'n manier dat ze niet beschadigen en gescheiden zijn van andere materialen.
- Gebruik de instrumenten niet als de verpakking: beschadigd of gescheurd is;
  - (deels) geopend is;
  - vochtig is of vochtkringen vertoont;
  - vuil is geworden.

4 (Mogelijk) besmette patiënten en medewerkers

4.1 Prik-, snij-, bijt- en spataccidenten

- Ontwikkel een protocol voor prik-, snij-, bijt- en spataccidenten. Alle ambulancemedewerkers dienen hiervan op de hoogte te zijn.
- Zet direct (uiterlijk binnen 2 uur na het accident!) het protocol in werking bij een prik-, snij-, bijt of spataccident.

In het protocol moet in ieder geval het volgende staan:

- Bij bloed-bloed- of bloed-slijmvliescontact (bijvoorbeeld wanneer bloed in het oog of de mond is gespat) moeten **zo snel mogelijk** de volgende stappen worden genomen:
  - Laat een wondje goed doorbloeden.
  - Spoel het wondje of het slijmvlies met water of fysiologisch zout.
  - Ontsmet een wondje (slijmvliezen niet!) met een wonddesinfecterend middel (voorzien van een RVG-nummer).
  - Dek het wondje zo nodig af.
  - Informeer de leidinggevende en neem direct contact op met de arts of instantie die volgens uw lokale protocol het accident moet behandelen. Deze arts maakt vervolgens een inschatting van de risico's en bespreekt het te volgen beleid.
- Noteer de volgende gegevens zodat de arts het risico op hiv en hepatitis B en C beter kan bepalen:
  - Medische informatie (indien bekend) over de personen die bij het accident zijn betrokken: wat is de vaccinatiestatus van de verwonde: is hij of zij gevaccineerd tegen hepatitis B en zo ja, is uit een titerbepaling gebleken dat er voldoende antistoffen zijn aangemaakt? En wat is er bekend over de bron: is hij/zij (mogelijk) besmet met hepatitis B- of C-virus of hiv, vertoont hij of/zij risicogedrag (zoals intraveneus drugsgebruik)?
  - Het type verwonding (bijv. prik- of bijtwond).
  - De plaats van de verwonding op het lichaam.
  - Het materiaal waarmee iemand verwond is (het type naald in het geval van een prikaccident).
  - De handeling die er, in geval van een prikaccident, met de naald is uitgevoerd.

4.2 Medewerkers met infectieziekten

- Zorg voor een procedure voor het melden van medewerkers met een infectie.

- Stel bedrijfsarts en/of leidinggevende op de hoogte als er sprake is van bijvoorbeeld:
  - steenpuisten;
  - ontsteking van de nagelriem;
  - aanhoudende diarree en/of braken (bijvoorbeeld na een vakantie);
  - blaasjes;
  - hepatitis A;
  - opname of werk in een buitenlands ziekenhuis (i.v.m. een verhoogd risico op MRSA-BRMO-dragerschap);
  - contact met waterpokken of gordelroos.

4.3 Vaccinatie van medewerkers

- Zorg dat al het ambulancepersoneel zich kan laten vaccineren tegen:
  - hepatitis B;
  - DKTP;
  - bof;
  - mazelen;
  - rode hond (BMR).
- Laat medewerkers die niet of onvolledig gevaccineerd zijn, contact opnemen met de bedrijfsarts.
- Er dient registratie plaats te vinden van de vaccinatiestatus van alle medewerkers.
- Zorg dat het ambulancepersoneel elke tien jaar gerevaccineerd wordt tegen DKTP.
- Blijkt uit de titerbepaling dat een medewerker onvoldoende antistoffen tegen hepatitis B heeft aangemaakt, of blijkt de medewerker drager van hepatitis B te zijn? Neem dan contact op met de bedrijfsarts. Deze kan contact zoeken met de landelijke commissie Preventie Iatrogene Hepatitis B.
- Conform de Landelijke richtlijn '[Preventie iatrogene hepatitis B](#)' dienen non-responders periodiek (elk kwartaal) te worden getest op HBsAg.

5 Vervoer van (mogelijk) besmette patiënten

- Vraag de patiënt naar eventuele symptomen in relatie tot besmetting. Stel bij een vermoeden van besmettingsgevaar vast welke vorm van isolatie nodig is.

5.1 Contactisolatie

- Draag handschoenen tijdens het contact met de patiënt.
- Trek de handschoenen uit en desinfecteer de handen na contact met de patiënt.
- Reinig de ambulance na de rit. Desinfecteer vervolgens de contactpunten (inclusief brancard) (zie hoofdstuk 3).

5.2 Druppelisolatie

- Draag een FFP2-ademhalingsbeschermingsmasker tijdens het contact met de patiënt.
- Zet het masker op voordat u de patiënt benadert. Doe dit op minimaal twee meter afstand van de patiënt.
- Desinfecteer uw handen voordat u het masker afdoet.
- Doe het masker na contact met de patiënt af en gooi het weg. Doe dit op minimaal twee meter afstand van de patiënt.
- Pas handhygiëne toe na het afdoen van het masker.
- Reinig de ambulance na de rit. Desinfecteer vervolgens de contactpunten (inclusief brancard) (zie hoofdstuk 3).

5.3 Aerogene isolatie

- Draag een FFP2-ademhalingsbeschermingsmasker wanneer u in dezelfde ruimte als de patiënt bent. Zet het masker op voordat u deze ruimte betreedt.
- Desinfecteer uw handen voordat u het masker afdoet.
- Doe het masker af na het verlaten van de ruimte waar de patiënt verblijft en gooi het weg.
- Desinfecteer uw handen na het afdoen van het masker.
- Reinig de ambulance na de rit. Desinfecteer vervolgens de contactpunten (inclusief brancard) (zie hoofdstuk 3).

5.4 Strikte isolatie

- Draag tijdens contact met de patiënt handschoenen, een FFP2-mondneusmasker, hoofdbedekking en een speciale overall (spatwaterdicht en voorzien van afsluitbare mouwen) die over de werkkleding gaat.

- Trek deze beschermende middelen aan voordat u de ruimte betreedt waar de patiënt verblijft.
- Trek de beschermende middelen uit na het verlaten van de ruimte waar de patiënt verblijft en gooi ze weg. Doe dit in onderstaande volgorde:
  - Doe de handschoenen uit en desinfecteer uw handen.
  - Doe de overall uit.
  - Zet de hoofdbedekking af.
  - Doe het masker af.
- Desinfecteer uw handen.
- Reinig en desinfecteer de ambulance na de rit (zie hoofdstuk 3).

5.5 Aanvullende maatregelen bij vervoer in een helikopter

- Houd de piloot zoveel mogelijk uit de buurt van de patiënt.
- Laat niet alleen het medisch personeel maar ook de piloot de voorgeschreven beschermende middelen dragen, voor zover dit het vliegen niet in gevaar brengt.
- Reinig en desinfecteer de helikopter na de vlucht.
- Laat de cockpit met luchtvaart- en communicatieapparatuur na de vlucht door piloot zelf reinigen en desinfecteren, vanwege de kwetsbaarheid van de apparatuur. Gebruik hiervoor speciaal voor de apparatuur bestemde middelen, volgens aanwijzing van de helikopteroperator.
- Was het scheidingsgordijn na de vlucht. Volg hiervoor de instellingsprocedure voor linnengoed.

5.6 Onbewuste blootstelling aan een besmette patiënt

- Medewerkers die onbewust zijn blootgesteld aan een patiënt met
  - kinderverlamming (poliomyelitis)
  - difterie
  - tuberculose
  - virale hemorrhagische koorts (lassa-, ebola- of marburgvirus)
  - norovirus
  - MRSA
  - scabiës crustosamoeten zich zo snel mogelijk melden bij de bedrijfsarts én de medisch manager ambulancedienst (MMA).

- Zorg voor een protocol dat direct in gang kan worden gezet na het bericht van deze medewerkers. Hiervoor moet het protocol dus zeven dagen per week, vierentwintig uur per dag toepasbaar zijn. Neem in het protocol op wanneer de GGD op de hoogte moet worden gesteld. De GGD kan zo nodig contactonderzoek doen.

6 Ongedierte

- Draag handschoenen bij een patiënt die (vermoedelijk) besmet is met ongedierte. Vermijd direct contact met de patiënt en zijn of haar kleding zoveel mogelijk.
- Stop de kleding van de patiënt en ander textiel (zoals lakens) dat in aanraking is geweest met de patiënt in een plastic zak, sluit deze af en markeer de zak. Draag handschoenen bij contact met kleding en het textiel.
- Geef de gemarkeerde zak (of zakken) in ziekenhuis of zorginstelling af. Vermeld hierbij dat er met ongedierte (luizen/vlooien/schurft) besmet materiaal in zit.
- Vermeld bij de overdracht van de patiënt aan het ziekenhuis of de zorginstelling dat de patiënt (vermoedelijk) besmet is met ongedierte (luizen/vlooien/schurft).
- Reinig de ambulance na de rit grondig. Behandel de ambulance daarna zo nodig met een goedgekeurd insecticide.
- Een ambulancemedewerker die mogelijk besmet is geraakt met ongedierte dient de kleding te verwisselen. Stop de kleding in een plastic zak, sluit deze af en markeer de zak. Zie verder paragraaf 2.4 over de omgang met wasgoed.
- Een ambulancemedewerker die mogelijk besmet is geraakt met luizen of schurft dient zich te melden bij de bedrijfsarts.

7 Medische en verpleegkundige zorg

7.1 Medicijnen

- Controleer de houdbaarheidsdatum van medicijnen maandelijks en vóór gebruik. Gebruik de medicijnen **niet** na deze datum.
- Sla medicijnen op volgens het fifo-principe (first in, first out): medicijnen die het eerst geleverd zijn, moeten het eerst gebruikt worden.

- Bij medicijnen die na openen beperkt houdbaar zijn: pas de houdbaarheidsdatum aan na openen en noteer de openingsdatum.
- Bewaar medicijnen op de voorgeschreven temperatuur.
- Gebruik een aparte koelkast voor medicijnen of bewaar de medicijnen in een afgesloten bak in een levensmiddelenkoelkast. Controleer dagelijks en registreer wekelijks de temperatuur van de koelkast met medicijnen. Leg hiervoor een thermometer in de koelkast. Zorg dat de temperatuur tussen de 2 en 7 °C is.
- In een ambulance zonder koeling: pas de houdbaarheidsdatum aan van medicijnen die gekoeld bewaard dienen te worden of vervang de medicatie tijdig (volgens bijsluiter).
- Voorkom dat patiënten bij de voorraad medicijnen kunnen komen.

7.2 Steriele materialen

- Controleer de houdbaarheidsdatum van steriel verpakte materialen maandelijks en vóór gebruik. Gebruik de materialen niet na deze datum.
- Sla steriel verpakte materialen stofvrij en droog op (d.w.z. in een gesloten lade of afsluitbare kast), volgens het fifo-principe, en op zo'n manier dat ze niet beschadigen en gescheiden zijn van andere materialen.
- Gebruik de steriel verpakte instrumenten **niet** als de verpakking:
  - beschadigd of gescheurd is;
  - (deels) geopend is;
  - vochtig is of vochtkringen vertoont;
  - vuil is geworden.

Colofon

Dit is een uitgave van:

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu

Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid

Postbus 1 | 7200 BA Bilthoven

E-mail: lchv@rivm.nl

Web: www.lchv.nl